

SINTERKLAASHERINNERING MET PALDEN GYATSO

“Gebonk op de deur. Een boeddhistische geestelijke kijkt verbaasd hoe Sinterklaas binnenschrijdt. Een krulletjesbaard verstoep een gladder vrouwenkin, de bisschopsmantel verbergt borsten. De goedheiligman loopt met uitgestrekte handen naar Palden Gyatso. Deze staat moeizaam op, glimlacht en buigt respectvol. Het kost even later enige moeite om de Tibetaanse zeventiger uit te leggen dat zijn elegante tafeldame een nepgeestelijke was. De symboliek van het kinderfeest ontgaat hem, de bijbehorende pakjesavond kan hem bekoren. Glunderend pakt hij een horloge uit. Deze monnik blijft bij de tijd.”

Gebonk op de deur. Een boeddhistische geestelijke kijkt verbaasd hoe Sinterklaas binnenschrijdt. Een krulletjesbaard verstoep een gladder vrouwenkin, de bisschopsmantel verbergt borsten. De goedheiligman loopt met uitgestrekte handen naar Palden Gyatso. Deze staat moeizaam op, glimlacht en buigt respectvol. Het kost even later enige moeite om de Tibetaanse zeventiger uit te leggen dat zijn elegante tafeldame een nepgeestelijke was. De symboliek van het kinderfeest ontgaat hem, de bijbehorende pakjesavond kan hem bekoren. Glunderend pakt hij een horloge uit. Deze monnik blijft bij de tijd.

Hoe is 33 jaar gevangenschap zichtbaar?

Zijn ouderdom verraadt zich als hij houderig de trap bestijgt. Heeft hij last van zijn gewrichten door het knielen in glassplinters, voelt hij nog steeds de vrieskou van de cel? Dat hij jarenlang weinig eten kreeg, kan ik niet afleiden uit het feit dat hij een appel flinterdun schilt om niets weg te hoeven gooien.

Mijn gast zat van zijn 27ste tot 59ste gevangen en werd veelvuldig gemarteld. Doordat er een elektrische veestok in zijn mond werd geduwd, verloor hij zijn tanden. In een film over zijn leven poetst hij uitgebreid een kunstgebit. Hij vraagt iets warmes voor over zijn benen tijdens het lezen van een gebedenboek. Wanneer ik een deken overhandig in de kleuren van zijn pij, maakt hij als grap een rondedans. Zijn mimiek

is verassend jong. Toch geniet hij niet volledig van de vrijheid. ‘Natuurlijk ben ik blij te leven, toch ben ik niet echt gelukkig ... ik weet wat er in Tibet gebeurt!’

Fire under the snow

De monnik is uitgenodigd bij het IDFA festival, waar ‘Fire under the Snow’ draait, naar het gelijknamige boek over zijn leven. Schokkende beelden bij een schokkend verhaal.

Na zijn vrijlating voelde het alsof hij in Tibet nog steeds door onzichtbare ketens gebonden was. Ex-politieke gevangenen mogen niet naar kloosters terugkeren, blijven onder politietoezicht en kunnen niet aan het sociale leven deelnemen. Alleen vluchten bleef over, om de Dalai Lama te ontmoeten en zich voor Tibet in te zetten.

Filmster

Na de filmvertoning stellen bezoekers vragen. Het viel me eerder op: Tibetaanse geestelijken, ex-politiek gevangene of niet, worden vaak als filmster behandeld. Westerlingen willen met hen op de foto of komen zelfs met eigen problemen.

‘In gevangenschap was mijn geloof een houvast waardoor ik martelingen doorstond. Ik kon al die jaren niet studeren. Westerse boeddhisten weten meer dan ik.’ Palden Gyatso heeft geen probleem met alle belangstelling en zegt: ‘Ik ga door met mijn strijd, hoe oud ik ook ben. Alleen via een vreedzame dialoog komt er verandering.’

Zijn woorden en lachrimpeltjes om

Myra als Sinterklaas, en Palden Gyatso

FOTO MYRA DE ROOY

zijn ogen getuigen van veerkracht en optimisme. Broos, maar ongebroken.

Een Chinese student komt verlegen naar voren en vertelt hoe het voor ‘gewone Chinezen’ is. Ze zijn het zich niet bewust, maar lijken een symbool voor een toekomst waarbij Chinezen en Tibetanen samen verder moeten.

Hoe kan iemand die zo’n groot deel van zijn leven in gevangenschap doorbracht toch geen wrok hebben voor hen die hem martelden?

‘Het is zinloos om boos te zijn,’ is zijn mening.

De taxichauffeur die ons door het Amsterdamse uitgaansverkeer naar huis laveert, vraagt welke belangrijke gast hij vervoert. Terwijl Palden Gyatso indommelt zeg ik hoe bijzonder het is dat deze monnik kan vergeven. De chauffeur kijkt naar zijn slapende klant en zegt: ‘Vergeven, maar niet vergeten.’ ●